

ha de samme rettighetene og mulighetene.

Maktfordelingsprinsippet: Et prinsipp som sier at statens myndighetsfunksjoner (lovgivning, lovanvendelse og håndheving av lover) skal være atskilte og tilordnet ulike statsorganer.

Maskinlæring: Prosess hvor kunstig intelligens lærer å gjenkjenne mønstre ved å skanne store datamengder. Brukes blant annet til ansikts- og bildegjenkjenning, kreftdiagnoser og i selvkjørende biler. Maskinlæring hvor systemet selv finner mønstre i datamengden, kalles *dyplæring*.

Mekanisme: Ting der bevegelse av én eller flere deler fører til forutsigbar bevegelse av andre deler. For eksempel er nøkkel + lås en mekanisme der bevegelse av nøkkelen fører til at låsen åpnes.

Menneske-verden-relasjonen: Forholdet mennesker har til verden påvirkes av teknologiene vi bruker. Vi er i stand til å handle på måter vi ikke kunne uten teknologi, og vi kan oppfatte og få kunnskap om verden på en helt annen måte (tenk vitenskap). Dette betyr at den verden vi opplever og lever i, er en verden som fremstår i henhold til de teknologiene vi omgir oss med.

Metaetikk: Undersøker spørsmål angående moralens grunnlag. Hva betyr det når vi kommer med et moralutsagn? Finnes det moralske fakta? Hva er sammenhengen mellom deskriptive og normative utsagn? Der normativ etikk er opptatt av hvordan vi bør handle og leve, er metaetikken opptatt av hva som er moralens natur.

Moralsk nihilisme: Metaetisk syn som innebærer at det ikke finnes noe moralsk rett og galt. Vanligste begrunnelser er at moralutsagn enten verken kan være sanne eller falske, at de alle er falske

(feilteori), eller at de ikke forsøker å være sanne eller falske, men er uttrykk for smak og behag (ekspressivisme).

Modell: I vitenskapelig sammenheng er en modell et (idealisert) bilde eller beskrivelse av virkeligheten som lar oss se strukturer, mekanismer og hvordan bitene henger sammen, og som kan hjelpe oss å forutse hva som kommer til å skje.

Moralsk status: At noen eller noe har moralsk status, innebærer at vi kan ha plikter overfor den eller det.

Naturalistisk feilslutning: Ifølge G.E. Moore en feilslutning når en forsøker å vise at noe er godt (normativt) fordi det har bestemte naturlige egenskaper, slik som at det er nytelsesfullt eller etterstrebet. Brukes også generelt om slutninger fra er til bør. Brukes (upresist) også om appell til det naturlige.

Negativ frihet: Kan bety enten fravær av ytre hindringer eller fravær av dominansrelasjoner.

Normalvitenskap: Kuhns uttrykk for vitenskapelig arbeid som foregår *innenfor* rammene av et paradigme (s.d.), i kontrast til *vitenskapelige revolusjoner*, som skifter paradigmer.

Normativ etikk: Den delen av etikken som handler om de bakenforliggende prinsippene for hvordan vi bør handle, og om hva som er verdifullt og moralsk prisverdig.

Normativt utsagn / normative påstander: Vurderende utsagn. For eksempel utsagn om hva som bør eller skal være tilfellet.

Nytteprinsippet: Det utilitaristiske prinsippet som sier at vi alltid bør velge det handlingsalternativet som gir størst sum av gode konsekvenser.

Observasjoners teoriavhengighet: Ideen om at hva man observerer, avhenger av bakgrunnsteori.